

පද්‍ය නිශ්පාදනය.

- නරඃ, යනු අකාරානන්තං ලිඛිතකාදන්ත ලිඛිතාච්ඡෙදිසිඛි වූ ප්‍රථමෙකච්චනානන්ත සුඛනන්තපදය.
- නරො, යනු අකාරානන්තං ලිඛිතකාදන්ත ලිඛිතාච්ඡෙදිසිඛි වූ ප්‍රථමා විච්චනානන්ත සුඛනන්තපදය.
- නරඃ, යනු අකාරානන්තං ලිඛිතකාදන්ත ලිඛිතාච්ඡෙදිසිඛි වූ ප්‍රථමා බහුවච්චනානන්ත සුඛනන්තපදය.
- (භෙ)නර, යනු අකාරානන්තං ලිඛිතකාදන්ත ආමන්ත්‍රණාච්ඡෙදිසිඛි වූ සමෛකාබ්‍රහ්මණික ච්චනානන්ත සුඛනන්තපදය.
- නරමි, යනු අකාරානන්තං ලිඛිතකාදන්ත කම්මකාරකයෙහි සිඛි වූ විනිශ්චයකච්චනානන්ත සුඛනන්තපදය.
- නරෙණ, යනු අකාරානන්තං ලිඛිතකාදන්ත කම්මකාරකයෙහි සිඛි වූ නානිශ්චයක ච්චනානන්ත සුඛනන්තපදය.
- නරය, යනු අකාරානන්තං ලිඛිතකාදන්ත සමප්‍රදාන කාරකයෙහි සිඛි වූ චතුර්වේදික ච්චනානන්ත සුඛනන්තපදය.
- නරත්, යනු අකාරානන්තං ලිඛිතකාදන්ත අපාදාන කාරකයෙහි සිඛි වූ පඤ්චමෙයක ච්චනානන්ත සුඛනන්තපදය.
- නරස, යනු අකාරානන්තං ලිඛිතකාදන්ත සමෛකාබ්‍රහ්මණික සිඛි වූ භෞමික ච්චනානන්ත සුඛනන්තපදය.
- නරෙ, යනු අකාරානන්තං ලිඛිතකාදන්ත ආධාරකාරකයෙහි සිඛි වූ සප්තමෙයක ච්චනානන්ත සුඛනන්තපදය.

මෙහි “ච්චනානන්ත” යයි කියනු නැත විච්චනායෙහිදී “විච්චනානන්ත” කියාද බහුවච්චනායෙහිදී “බහුවච්චනානන්ත” කියාද යෙදිය යුතුය—‘සමාසානන්ත—නඩිතානන්ත’ ශබ්දවලදී “කාදන්ත” යි නොකියා “සමාසානන්ත” “නඩිතානන්ත” යයි කියනු ලැබේ.

පද්‍ය උච්ච නිශ්පාදනය.

නරඃ, මනුෂ්‍යනෙම; නරො, මනුෂ්‍යයෝ දෙදෙනෙක් වූහ; නරඃ, මනුෂ්‍යයෝ වූහ; (භෙ)නර, (පිත්චත්) මනුෂ්‍යය; (භෙ) නරො, (පිත්චත්) මනුෂ්‍යයෝ දෙදෙන; (භෙ) නරඃ, (පිත්චත්) මනුෂ්‍යයෙකි; නරමි, මනුෂ්‍යයා; නරො, මනුෂ්‍යයන් දෙදෙන; නරත්, මනුෂ්‍යයන්; නරෙණ, මනුෂ්‍යයා විසින්; නර හමි, මනුෂ්‍යයන් දෙදෙනෙක් විසින්; නරෙරඃ, මනුෂ්‍යයන් විසින්; නරය, මනුෂ්‍යයාගේ, නරහමි, මනුෂ්‍යයන් දෙදෙනෙක් වූ; නරෙතඃ, මනුෂ්‍යයන්ගේ; නරත්, මනුෂ්‍යයා

කෙරෙන්න; නරභාමි, මනුෂ්‍යයන් දෙදෙනෙක්කෙරෙන්න; නරභාමි, මනුෂ්‍යයන්කෙරෙන්න, නරභාමි, මනුෂ්‍යයාගේ; නරභාමි, මනුෂ්‍යයන් දෙදෙනෙකුත්ගේ; නරභාමි, මනුෂ්‍යයන්ගේ; නරභාමි, මනුෂ්‍යයාකෙරෙහි; නරභාමි, මනුෂ්‍යයන් දෙදෙනෙක්කෙරෙහි; නරභාමි, මනුෂ්‍යයන්කෙරෙහි.

සත්‍යප්‍රියයෙහි “ලබා, ලබාගොමො; ලබන, ලබාගෙව්දෙදෙනෙක්තුමු; ලබා; ලබාගෙව්තුමු” යනාදීන්සත්‍යව්‍යාකෘතියට අවිච්ඡිද්‍යානුසාරී මෙසේ අවිච්ඡිද්‍යානුසාරී සත්‍යසම්ප්‍රධානයන්ද බලාදනසුනුයි.

නපුංසකප්‍රියයෙහි—“ඥාමි, ඥාතම” යනාදීන්පුංසකප්‍රියයෙහි නරභාමියෙන් අවිච්ඡිද්‍යානුසාරී—කුමන්ගෙයින්ද; මාගබ් සංඝාතදෙසින් පෙනෙන පුංසක ප්‍රිය නපුංසකප්‍රිය ශබ්දයන්ගේ සිංහලඅවිච්ඡිද්‍යානුසාරීවරයන්විසින් එකලෙසටකියාතිබෙනගෙයින්—ඒ මෙයින්දනුසුනුයි.

“එසෙසො එනමිතිව

පසිඛිඅකේසු යෙසුලොකස්ස,

ඵපුනා පුංසකානිති

වුච්චනො තානිනාමානි”

“එසා, මෝය; එසො, මේය; එනංඉතිව, මේයදි; යෙසු අකේසු, යම්අවිච්ඡිද්‍යා කිවමනාකල්පි, ලොකස්ස, සමානාධි කරණවශයෙන් ලොකයාගේකිමට; පසිඛිගොති, සත්‍යපුනා පුංසකයෙහි ව්‍යවහාර ප්‍රසිද්ධියෙහිද, තානිනාමානි, ඒ මේ අවිච්ඡිද්‍යානුසාරී, ඵපුනාපුංසකානිඉති, සත්‍යපුංසකයෙහිද; වුච්චනො, ලෝචිස්සාවිසින් කියනුලැබෙත්”

මෙසේරූපසිඛි ගවලාදෙනිසන්නාදි නොයෙක්තන්හි පුංසකප්‍රිය නපුංසක ප්‍රියදෙකට “මේය” යන පුංසකවචනයෙන්ම එකලෙසඅවිච්ඡිද්‍යා සිංහලභාෂාවෙහි නපුංසකප්‍රිය ව්‍යවහාරයහැර පුංසකප්‍රියවශයෙන්ම ව්‍යවහාරයක් ලෙස දනුනුයි.

ප්‍රථමාවිභක්ති එකවචනාභිව්‍යාකෘතියෙහි “මේය-මේ ගෙමය” යනු පුංසක ව්‍යවහාරයි—“මෝය-මෝගොමෝය” යනු සත්‍යප්‍රිය ව්‍යවහාරයි—ශබ්දයාසත්‍යයෙහි ප්‍රියලක්ෂණය වාචි ලොකයාගේ ව්‍යවහාරවශයෙන්ම පවත්නේය.

තවද-සිංහලභාෂාවෙහි සමහරතන්හි අවිච්ඡිද්‍යානුසාරී ප්‍රකාශකිරීමෙහි රූපහෙදයක් පෙනේ. හෙද ප්‍රියවචනයෙන් නොඉවි-ඒ මෙයින් දනුනුයි—උකාරානා

සුමලිභූ “මවු” ශබ්දය මනසට වාචිකල “මවුව” කියාද, වාක්‍ය වාචිකල “මවු” කියාද-සම්පූර්ණක වාචිකල “මවුවා” කියාද එකම ලිඛිතයකට වචනයෙහි වෙනස්ව පෙනේ—සමාන ලිඛිතානන් ඇත්තාවූ සම්පූර්ණක ශබ්දයන්ගේද මෙසේ වෙනස්වීම පෙනේ—එනම් “සඳු-ගුරු-දරු” යනාදී ශබ්දයන් කෙරෙහි ප්‍රථමයෙන් වචනයෙහි “ඒ-ආ” යන ප්‍රත්‍යයන් යොදා “සඳේ-ගුරේ-සඳු-ගුරු” කීම ව්‍යවහාරයි “දරේ-දරු” යනු අ ව්‍යවහාරයි—එසේම “සඳුවා-ගුරුවා” යනුද අව්‍යවහාරයි “දරුවා” යනු ව්‍යවහාරයි—ශබ්දසවරූපයෙන් “සඳු-ගුරු-දරු” කීම සියලුනන්හිම ව්‍යවහාරයෙහි යෙදේ—මෙසේ රූපහෙදයවූ පමණින් ලිඛිතපදය නොවේ—මේආදී කරුණු පෙනෙන හෙයින් සිංහල ව්‍යවහාරයෙහි කිලෙස විලිඛිතයම මිස සිංහල භාෂාවෙහි ත්‍රිලිඛිත ව්‍යවහාරයක් නොයෙදෙන්නේම යයි දනුපුද්‍යයි.

වාණිමපාණිති චක්‍රවාතීතික කාතා වාග්‍රිත්‍යවිද්‍යර්ථිනි
 වෘත්තෝ රත්නමලානි සංවසථන් විවච්චානංසාධිතෘ,
 ධර්මමාලොක යනිඤ්චරො ‘කාතධරාඤ්ඤාත්‍යජි ශාකෙසමං
 ධර්මමාරාම සමාධිසම්ප්‍ය යනිනොමාශබ්දමාලාංකුහාමි

නමසකසෙම හගවතෙ'හිතෙ
සමයක් සමබ්බාය.

ලක්ෂ්මිසතෝවගනවානව්ලානමුනිඤ්ඤ,
ශාඛද්වු මිත්ථපමිතිප්පතවාංඝවයො'රථාන්.
ප්‍රත්‍යක්ෂතසා මහිවඤ්ඤ කරොමි. බාල,
ධි වාඛයෙසුගම සාකාන ශබ්ද මාලාමි.

අකාරාන ඥාලිඛවා නරශබ්ද:

එකවචන.	විචවන.	බහුවචන.	විභක්ති.
SINGULAR.	DUAL.	PLURAL.	CASES.
නර:	නරො	නරු:	{ප්‍රථමා- {(ලිඛවාමි) * } NOM.
(හෙ)නර	(හෙ)නරො	(හෙ)නරු:	{සමෙබ්බාධන- {(අමනුණ) } VOC.
නරමි	නරො	නරුන්	{චිතියා- {(කමිකාරක) } ACC.
නරෙණ	නරුපකමි	නරෙර:	{තානියා-(ක {තාකාරක) † } INST.
නරුය	නරුපකමි	නරෙරස:	{චතුර්තී-(සමු {ද,නකාරක) } DAT.
නරුන්	නරුපකමි	නරෙරස:	{පඤ්චමි-(අපා {ද,නකාරක) } ABL.
නරස:	නරයො:	නරුණමි	{පෞර්ව- {(සමිනි) } GEN.
නරෙ	නරයො:	නරෙජු	{සප්තමි-(අධා {රකාරක) } LOC.

“නර” ශබ්දයෙන් මනුෂ්‍යයන් කියත්

* පාණිනියෙහි “ප්‍රාතිපදිකාමි ලිඛිතපරිමාණ වචනමාත්‍රෙ ප්‍රථමා” යනු දැක්වුනෙහිත් “ප්‍රාතිපදිකාමි” යයිද කියවුණි.

† “කතී” කරණ යොජනානියා” යනු පාණිනි සූත්‍රයෙහිත් ‘කරණ කාරක’ යෙහිද ‘තානියා’ විභක්තිය වෙයි.

ප්‍රාතිපදිකා පුස්තකාලය
ලංකා මාලිකා පුස්තකාලය

විඤාමරුප ජනමානව දුනවෙනා
 ඉඤානිලාබ්ද සුගතායසී මුකුඤ රුමා,
 නායොධ නිමිඛ වරුණ මුගජුශනාගාස්-
 නාකීපකදයඤ චිදිතා ඉතිඤ්ඤාසං දන්තා * ~~මු~~

වසන්තනිලකානම්.

ඉකාරනත සංලිඛන කවිශබ්ද.

එකවචන.	විචවන.	බහුවචන.	විභක්ති.
SINGULAR.	DUAL.	PLURAL.	CASES.
කවි:	කව්	කවය:	{පථමා- {(ලිඛනාම) } NOM.
(හෙ)කවෙ	(හෙ)කව්	(හෙ)කවය:	{සමුඛාධන- {(ආමනාමණ) } VOC.
කවිමි	කව්	කවින්	{විනියා- {(කම්කාරක) } ACC.
කවිනා	කවිහමි	කවිහි:	{තෘතියා- {(කම්කාරක) } INST.
කවියෙ	කවිහමි	කවිහා:	{චතුර්ථි-(සමු- {දුනකාරක) } DAT.
කවෙ:	කවිහමි	කවිහා:	{පඤ්චමි-(අපා- {දුනකාරක) } ABL.
කවෙ:	කවෙහ:	කවිනාමි	{ඡෛ- {(සමබනධ) } GEN.
කවො	කවෙහ:	කවිඤ්ඤ	{සප්තමි-(ආධා- {රකාරක) } LOC.

“කවි” ශබ්දයෙන් පණ්ඩිතයන් කියත් ~~මු~~

* වඤ්ඤ, වඤ්ඤ, අමර, දෙවියෝය; අප, බ්‍රහ්මය, ජන, සභා
 ය; මානව, මනුෂ්‍යය; දුනව, අසුරය; ඉතා, සුයසීය; ඉඤ, ශක්‍ර
 ය; අනිල, වාතය; අබ්ද, මෙඝය; සුගත, සච්ඡය; ආයසී, උතත
 මය; මුකුඤ, විෂණ්‍යය; රුමා, (දශරථපුත්‍ර)ඵනම් රජය; නා
 යොධ, නූතය; නිමිඛ, කොසඬය; වරුණ, ලුණුවරණය; ආම,
 අඬනසය; ගජගත, බෝගසය; අගා, වාක්‍යයෝය; නාකීප,
 ගරුඬපක්ෂිණය; (යන) ආදයඤ, (මේ) ආදිවුද; සුංසිඅදන්තා,
 සුල්ලිභ අකාරනත ශබ්දයෝ; ඉති, මෙසේ; (මේ නරශබ්දය
 මෙන්;)චිදිතා, දන්තා ලද්දහුය ~~මු~~